

گفتگو با پروفسور

سید حمید وزیری

جوان‌ترین استاد رشته زمین‌شناسی ایران

شهریور ماه سال گذشته، دانشگاه آزاد اسلامی درجه استاد تمامی در رشته زمین‌شناسی را به جوان‌ترین استاد این رشته در کشور اعطا کرد. کسی که راهنمایی حدود ۳۰ پایان‌نامه کارشناسی ارشد و دکتری چینه و فسیل‌شناسی و مشاوره و داوری همین تعداد پایان‌نامه از دیگر افتخارات اوست و علاوه بر گذراندن دوره‌های مختلف علمی و تحقیقاتی در کشورهای مختلف اروپایی و آسیایی و عضویت در سازمان‌ها و انجمن‌های معتبر داخلی و خارجی، جوایز علمی قابل‌توجهی را نیز از محافل علمی دریافت کرده است که از آن جمله می‌توان به انتخاب به‌عنوان استاد نمونه، پژوهشگر نمونه و مدیر گروه نمونه و همچنین دریافت بورس تحقیقاتی از کشورهای آلمان و ژاپن اشاره کرد. استاد زمین‌شناسی دانشگاه آزاد و معاون دانشکده علوم پایه دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، اکنون با ۴۰ سال سن، جوان‌ترین پروفسور در رشته زمین‌شناسی و گرایش چینه و فسیل‌شناسی است. وی مدرک دکتری خود را در سال ۷۵ با نمره پایان‌نامه ۲۰ از دانشگاه آزاد واحد علوم و تحقیقات گرفت و توانست بالاترین درجه دکتری تحقیقاتی را این‌را از دانشگاه اوساکا سیتی با درجه عالی دریافت کند. ماهنامه علوم‌زمین و معدن در نخستین شماره خود در سال جدید، گفت‌وگو با پروفسور سید حمید وزیری را تقدیم همراهان همیشگی خود می‌کند.

♦ به عنوان سوال نخست در مورد تحسیلات و فعالیت‌های علمی و تحقیقاتی خود توضیحاتی ارائه فرمایید.

سال ۱۳۳۷ در تهران به دنیا آمدم و تحسیلات ابتدایی، راهنمایی و دبیرستان را در همان‌جا گذراندم و سال ۶۵ پس از اخذ دیپلم علوم تجربی، به‌عبارت علاقه شدیدی که به زمین‌شناسی داشتم، به تحصیل در این رشته در دانشگاه پرداختم. سال ۱۳۷۰ رشته زمین‌شناسی مهندسی را در دانشگاه آزاد اسلامی واحد شاهرود با معدل ۱۷/۳۱ و کسب رتبه اول در مقطع زمین‌شناسی به پایان رساندم و پایان‌نامه خود را در شرکت نفت فلات قاره دریاره

مخازن نفتی به اتمام رساندم و تابستان همان سال برای کارآموزی به جزیره خارک رفتم. پس از آن در آزمون کارشناسی ارشد زمین‌شناسی در شاخه چینه و فسیل‌شناسی شرکت کردم و همزمان با تحصیل در دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، نهمه ۷۱ در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور مشغول به‌کار شدم. فعالیت در این سازمان برای من بسیار خوب و پرخاطره بود و توانستم تجربه فراوانی کسب کنم. سازمان را همیشه مثل خانه خود می‌دانستم و از فعالیت و دانش‌آموزی در آن لذت می‌بردم. زمانی که در مقطع کارشناسی ارشد تحصیل می‌کردم، به عنوان زمین‌شناسی همراه در تهیه نقشه‌های یکمقیاس‌مردم شهرکرد فعالیت می‌کردم. پس از آن در تهیه نقشه منطقه پارتان به همراهی دکتر مجیدی‌فرد و همچنین نقشه منطقه شاهرود و نقشه پارتاقریل با همراهی مهندس سلامتی همکاری کردم. سال ۷۱ بلافاصله پس از اخذ فوق‌لیسانس، در مقطع دکترا در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران پذیرفته و به‌عنوان عضو هیات علمی به صورت نیمه‌وقت به فعالیت مشغول شدم. از پایان تحسیلاتم در سال ۷۵ و اخذ دکتری زمین‌شناسی و پست‌دکتر گذشتن گزینش‌های علمی در دانشگاه آزاد اسلامی به درجه استادی نایل شدم. مقاله

♦ جوانان ایرانی در داخل و خارج کشور سرپیشت هستند و با استعداد فوق‌العاده خود در همه زمینه‌ها در رتبه‌های مساوی و حتی بالاتر از دانشجویان دیگر کشورها ایستاده‌اند و برای همه روشن است که روحیه پرتلاطم و خستگی‌ناپذیر ایرانیان در همه رشته‌ها بسیار منحصر به‌عقد است

لیوناستراتیگرافی، بیوناستراتیگرافی و محیط رسوبی سنگهای تریاس ناحیه نخلک واقع در شمال‌شرق اراک-که زون ساختمانی ایران مرکزی و تهیه نقشه زمین‌شناسی یک بیست‌هزارم منقله مورد مطالعه، موضوع پایان‌نامه دکتری من بود. از سال ۱۳۴۱ تاکنون در سمت‌های مختلف اجرایی و علمی مشغول به فعالیت بودم. عضویت در هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد

• باید معادن را بیشتر از گذشته وارد عرصه تولیدات ناخالص ملی کنیم و سهم آن را نسبت به آنچه امروزه مشاهده می‌شود، افزایش دهیم و با تقویت آن، کشور را از اقتصاد تک‌محصولی وابسته به نفت رهایی بخشیم

داشتید چرا بازگشت به ایران را به همه امکانات موجود ترجیح دادید؟

نهایت فراموش کنیم روحیات و اعتقادات ما ایرانی‌ها با مردمان دیگر کشورها بسیار متفاوت است و هر کدام از ما در هر کنجی دنیا که باشیم، باز هم وطن خود را به هرجای دیگر ترجیح می‌دهیم. وابستگی ایرانی‌ها به خاک و خانواده خود به حدی است که آنها را پس از حضوری هر چند طولانی و حتی بسیار پراثر به سوی وطن می‌کشاند. زمانی که در آلمان و ژاپن مشغول به تحصیل و تحلیف بودم، همواره به این موضوع می‌اندیشیدم که اگر در یکی از این کشورها بمانم، در کار و تحصیل موفقیت بیشتری خواهم داشت، اما از سویی، این اندیشه که می‌توانم برای کشور و هموطنان خود مفیدتر باشم، مرا از تصمیم برای ماندن در غربت منصرف می‌کرد، همیشه به این فکر می‌کردم، اکنون که من با تلاش و راهنمایی‌های اساتذتان به این مرتب بالا رسیدم، باید دین خود را نسبت به کشورم ادا کنم و اگر کسی مثل من که سرمایه‌گذاری زیادی برای رسیدن به این مرحله صرف کرده، به کشور خود بازنگردد، پس چه‌کس باید برای جوانان و دانشجویان این مملکت تدریس کند. به صراحت می‌توانم بگویم شاید یک عرق ملی و علاقه به خانواده و حس وطن‌دوستی بود که در نهایت مرا به ایران بازگرداند. البته تصمیم‌گیری در آن شرایط برایم بسیار دشوار بود اما اندیشه طولانی برای ماندن یا نماندن باعث شد که بالاخره خود در آغوش خانواده و وطنم بینم و از آن روز تاکنون در خدمت دانشجویان هموطن خود هستم و اطلاعات و دستاوردهای علمی و تحقیقاتی خود را با روی باز در اختیار آنها قرار می‌دهم.

• ضمن این که اعتراف می‌کنم میهن عزیزان به کسالتی چون شما می‌بالد، از شما می‌خواهم درباره دریافت درجه پروفسوری از سوی وزارت علوم و تحقیقات و فناوری نوبتی‌حالی را ارائه کنید.

پس از اخذ مدرک دکترا در سال ۷۵، در گزینش علمی دانشگاه برای دریافت مرتبه استادیاری شرکت کردم و پس از موفقیت در این مرحله، سال ۸۱ نیز به مرتبه دانشیاری ارتقا باقیم. قابلیت علمی پژوهشگران در سازمان مرکزی دانشگاه آزاد اسلامی برای اعطای درجه استادی به آن‌ها بسیار مهم است که به‌خاطر فعالیت‌های علمی و پژوهشی و مقالات اینچنانچه پس از ۶ سال و با اخذ ۱۲۸ امتیاز و بررسی‌های طولانی در کمیته‌های تخصصی دانشگاه، شه‌روبر ماه سال ۸۷ موفق به دریافت درجه استادیامی (پروفسوری) شدم. من همه مراحل علمی و پژوهشی را از مرتبه مربی گرفته تا استادیاری، دانشیاری و استادی را در دانشگاه آزاد اسلامی گذراندم و شاید بتوان گفت یکی از ترمدهای این دانشگاه هستم. باید خاطر نشان کنم دستمایه به این رتبه را در درجه اول مدیون لطف و توجه خاندان نسبت به خود و سپس تلاش‌های بی‌دریغ اساتذتان بزرگوار خود در جمله دکتر کاظم سید امامی و شادروان دکتر ابراهیم امین سبغی می‌دانم.

• وضعیت مطالعات زمین‌شناسی صورت گرفته در ایران را با دیگر کشورها چگونه ارزیابی می‌کنید؟

برای مقایسه وضعیت زمین‌شناسی کشورمان با دیگر کشورها باید به دو موضوع بسیار مهم نیروی انسانی و امکانات و تجهیزات

نهران شمال در مرتبه‌های علمی، مربی، استادیاری، دانشیاری و استادی در رشته زمین‌شناسی، گرایش چینه و فسیل‌شناسی در دانشگاه‌های مختلف کشور، همکاری علمی و پژوهشی با سازمان زمین‌شناسی و وزارت نفت از جمله فعالیت‌های علمی دیگر اینچنان است. در کنار فعالیت‌های علمی به امور اجرایی نیز پرداختم و از سال ۷۸ تاکنون در منصب‌های مختلف در دانشگاه آزاد اسلامی خدماتی ارائه کرده‌ام. با آغاز تدریس از سال ۱۳۴۶، تاکنون دانشجویان بسیاری را در رشته زمین‌شناسی و گرایش چینه و فسیل‌شناسی تربیت و به جامعه علمی کشور معرفی کردم که هم‌اکنون شمار زیادی از دانشجویان وی در مراکز علمی و تحقیقاتی و اجرایی کشور مشغول به کار و فعالیت هستند.

• زمانی که در خارج از ایران به تحصیل مشغول بودید، پیشنهادی از سوی دانشگاه‌های خارجی جهت اقامت و ادامه تحقیقات و تدریس دریافت نکردید؟

در درجه اول باید توجه داشت، در کشورهای خارجی به افرادی که دارای تحصیلات بالا و انگیزه کافی برای کار و تحصیل در رشته‌های مختلف هستند، توجه ویژه‌ای می‌شود. وقتی که در ژاپن به تحصیل مشغول بودم، اساتذم که پروژه‌های علمی و تحقیقاتی گسترده‌ای را انجام می‌داد از من درخواست همکاری کرد. با توجه به پیشرفت قابل‌توجه در مباحث مختلف علوم‌زمین در کشوری مثل ژاپن، ادامه تحصیلات و شرکت در پروژه‌های مختلف به‌منظور نطفه حقیقی برای من محبوب می‌شد.

• می‌خواهم بدانم با توجه به پیشنهادهایی که

توجه به بخش است کار گروهی از گذشته مرسوم بوده و کارشناسان و زمین شناسان در تخصص های مختلف به انجام فعالیت های زمین شناسی می پرداختند. در حال حاضر نیز باید به تنوعی عمل کرد که پروژه ها بیشتر به صورت گروهی باشد تا احتمال بروز خطا در تحقیقات به حداقل برسد. نباید فراموش کرد هنوز در اکثر تهیه نقشه های زمین شناسی که کاربرد فراوانی در مکان های پتانسیل های معدنی کشور و همچنین انجام پروژه های بزرگ عمرانی و شهری دارد نقش مهمی وجود دارد که خوشبختانه این امر با درایت کارشناسان سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور در حال کاهش است.

● جنابعالی در کسوت یک استاد دانشگاه که با سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور نیز همکاری داشته، تعامل و ارتباط این مجموعه را با دانشگاه چطور ارزیابی می کنید؟

ارتباط صنعت و دانشگاه مسئله ای است که دنیا به آن واقف است و همه کشورها این موضوع را سرلوحه فعالیت های کاربردی خود قرار داده اند. خوشبختانه استادن و پژوهشگران دانشگاهی به بسیاری از پروژه های صنعتی و عمرانی کشور مشاوره می دهند و صنایع و اقتصاد کشور از علم موجود در ذهن اندیشمندان بهره لازم را می برد. دانشگاه ها سعی می کنند پایان نامه های دانشجویان مقطع کارشناسی ارشد و دکتری را در قالب طرح های علمی و پژوهشی که به بخش صنعت کشور کمک می کند و درباره آن ها به تحقیق می پردازد بکنند. بر همین اساس رابطه دانشگاه ها و سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور نیز به همین صورت شکل گرفته و دانشجویان رشته زمین شناسی در بسیاری از طرح های علمی و پژوهشی صنایع بزرگ کشور از جمله پژوهشگاه های صنعت نفت و موبست تحقیقاتی عمرانی و شهری به فعالیت می پردازد. بنابر تریب علاوه بر این که پروژه تعریف شده در این مجموعه ها به بهترین نحو انجام می شود دانشجویان نیز در خلال تحصیل با یک کار علمی و کاربردی آشنا شده و برای فعالیت در برنامه های آتی آماده می شود. در حال حاضر دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال فعالیت های متعددی با مراکز و سازمان های مرتبط با رشته زمین شناسی امضا کرده است و دانشجویان برای یادگیری بیشتر به این مراکز مراجعه می کنند. خاطرنشان می کنم ما از طرح ارتباط بیشتر و گسترده دانشگاه و صنعت استقبال می کنیم و مسلم است پیوند و ارتباط ما در دانشگاه از یکسو با کارشناسان و همکارانمان در صنعت در سوی مجموعه ها به بهترین نحو به پیشرفت علم و تحقیق و در نتیجه دستیابی به توسعه پایدار در کشور خواهد کرد. باید به خاطر داشت هر پروژه عمرانی اگر یک گزارش و تحقیق پژوهشی را در کنار خود داشته باشد، موفق تر عمل خواهد کرد و امکان خطا و اشتباه در آن کمتر می شود و مسلح اعتماد به آن پروژه نیز افزایش خواهد یافت.

● زمین شناسی به عنوان یکی از علوم پایه محسوب می شود. جنابعالی میزان آگاهی مسوولان رده بالای کشور را از این علم اساسی که در بسیاری از فعالیت ها نقش محوری دارد، چطور ارزیابی می کنید؟

بسیاری از مردم شناسی کلمه ای با علم زمین شناسی ندارند و از

موجود توجه اساسی داشت. این دو موضوع به طور مستقیم در توسعه و رشد علوم زمین در کشورمان نقش مستقیم دارند. خوشبختانه در بخش مربوط به نیروی انسانی، جوانان ایرانی در داخل و خارج کشور سر بلند هستند و با استعداد فوق العاده خود در همه زمینه ها در تیم های مسابو و حتی بالاتر از دانشجویان دیگر کشورها ایستادند. پژوهشگران ایرانی در همه جای دنیا و در همه علوم از فرصت های موجود نهایت استفاده را می برند و من این را زمانی که در کشورهای اروپایی و آسیایی مشغول تحصیل و تحقیق بودم، مشاهده می کردم. برای همه روشن است که روحیه پرتلاش و خستگی ناپذیر ایرانیان در همه رشته ها بسیار منحصر به فرد است. به جرأت می توان گفت جوان ایرانی در سطح بین الملل از نظر استعداد، ذوق، سلیقه و تیزهوشی در رشته های مختلف علوم از جمله زمین شناسی، بسیار خوب عمل کرده اند که نتایج پژوهش ها و تحقیقات داخلی و خارجی گسترده در مباحث علوم زمین شناسی بر این مدعاست. بسیاری از رشته ها در ایران به خاطر تلاش بی وقفه دانشجویان با استعداد حرفی برای گفتن در سطح جهانی دارند که امیدوارم با حمایت بیشتر این امر توسعه بیشتری یابد البته نباید فراموش کرد بسیاری از علوم دیگر که زمین شناسی نیز جزو آن هاست، به خاطر نبودن امکانات، تسهیلات و تجهیزات کافی و به روز، به پایگاه و قلمی خود دست نیافتند. آنچه من مشاهده کردم این است که محققان و دانشجویان ایرانی در بسیاری از رشته ها در کشورهای دیگر بسیار خوب درخشیده اند که این امر به خاطر وجود تجهیزات و امکانات کافی در آن کشورها میسر گشته است. متأسفانه در حال حاضر روش های تحقیقاتی بسیاری از علوم در ایران هنوز به شیوه سنتی انجام می شود که زمین شناسی هم یکی از این رشته هاست. البته طی چندسال اخیر، زمین شناسی ایران به بسیاری از فناوری های روز دنیا مجهز شده و دانشمندان و زمین شناسان ایرانی نسبت به گذشته پیشرفت قابل توجهی داشته اند. باید سعی کنیم از شرایط و امکانات به وجود آمده به بهترین نحو استفاده کنیم و بدقیق اگر تلاش و کوششمان را مضاعف کنیم و از استعداد بالای موجود در جوانانمان بهره لازم را ببریم، آینده روشنی پیش روی خواهیم داشت.

● اگر اجازه دهید قدری به فعالیت تخصصی سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور دربارۀ تهیه نقشه های زمین شناسی پردازیم. با توجه به فعالیت های گسترده این سازمان در تهیه نقشه ها در مقیاس های مختلف عملکرد را چگونه ارزیابی می کنید و آیا اطلاعات تهیه شده با استانداردهای جهانی مطابقت دارد یا خیر؟

باید توجه داشت در بیشتر کشورهای دنیا، طرحی مثل تهیه نقشه های زمین شناسی به صورت تیمی و گروهی انجام می شود. برای تهیه یک نقشه زمین شناسی، افراد مختلف با تخصص های گوناگون با یکدیگر به همکاری می پردازند که حاصل فعالیت آنها، نقشه ای با دقت بسیار بالا که با استانداردهای جهانی نیز مطابقت دارد خواهد بود. متأسفانه در ایران انجام فعالیت های گروهی به همین نحو جا نیفتاده و کارشناسان در علوم مختلف به تحقیق و پژوهش در کنار یکدیگر عادت نکرده اند. البته در مورد زمین شناسی به دلیل این که کمتر فعالیت افرادی

• پیوند و ارتباط ما دانشمندان با کارشناسان و همکارانمان در صنعت، کمک قابل توجهی به پیشرفت علم و تحقیق و در نتیجه دستیابی به توسعه پایدار در کشور خواهد کرد زیرا ارتباط صنعت و دانشگاه را همه کشورهای سرلوحه فعالیت‌های کاربردی خود قرار داده‌اند.

کشورمان بسیار غنی و ثروتمند است و در عین حال بسیاری از مناطق آن هنوز بکر و ناشناخته مانده است. ایران علاوه بر این که کشوری چهار فصل است، همه نوع پدیده‌های زمین‌شناسی و انواع سنگ‌ها در آن وجود دارد. خوشبختانه کشورمان از نظر کارشناسان خبره و تحصیلکرده با مشکلی مواجه نیست و زمین‌شناسان بسیاری از مناطق کشورمان را بهترین نحو بررسی و کندوکاو کرده‌اند. این که زمین‌شناسی ایران در بخش‌های مختلف پیشرفت گسترده‌ای کرده، موضوعی است که کارشناسان خارجی پس از حضور در ایران به آن اعتراف می‌کنند. زمین‌شناسان خارجی علاقه فراوانی برای حضور در ایران و فعالیت در عرصه زمین‌شناسی دارند زیرا علاوه بر این که مناطق بکر گسترده‌ای برای آنها وجود دارد، زمین‌شناسان ایرانی نیز بسیار با تجربه هستند و همپای آنها به فعالیت می‌پردازند. زمین‌شناسی ایران همانطور که گفته جانگانه مناسب در سطح بین‌المللی دارد و زمانی به این امر واقف خواهیم شد

کاربرد آن در زندگی روزمره خود آگاه نیستند. برای مثال مردم علوم مرتبط با معدن را بهتر از علم زمین‌شناسی می‌شناسند و این یک واقعیت است. شاید دلیل این مسأله در تبلیغات و فرهنگسازی بسیار کم درباره این رشته باشد. البته سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور طی سال‌های اخیر فعالیت ارزنده‌ای در بخش اطلاع‌رسانی و ارتقای دانش علمی عموم مردم درباره این علم داشته است. از سوی سوزیب بسیار پایین زمین‌شناسی در کشور انگیزه کافی را در خانواده‌ها و دانشجویان برای شناخت هرچه بیشتر بهتر این علم فراهم نمی‌کند. باید سعی کرد کودکان و نوجوانان را از ابتدا با طبیعت و مسائل زمین‌شناسی آشنا کرد. باید به همه آموختند آنچه همه ما در زندگی خود به آن‌ها نیاز داریم از زمین نشین می‌شود و منابع مورد نیاز ما همه در دل زمین نهفته است و اگر زمین را شناسیم، نسبت به برآورده کردن نیازهای روزمره خود نیز آگاهی صحیحی نخواهیم داشت. در بسیار از کشورها علوم پایه به عنوان مبنا قرار می‌گیرند و دیگر رشته‌ها بر اساس آن بررسی می‌شوند. برای مثال کسی که مایل تحصیل در رشته پزشکی است، باید در درجه نخست از علم زیست‌شناسی آگاهی کامل داشته باشد. به همین ترتیب علاقه‌مندان به تحصیل در بسیاری از رشته‌ها و فعالان مشاغل مختلف باید آگاهی کامل از مسائل زمین‌شناسی داشته باشند. در ایران زمین‌شناسی به معنای واقعی خود هنوز شناخته نشده است که همین به نقطه مطلوب در این علم، نیاز به تبلیغات، فرهنگسازی و فراموش کردن امکانات و تجهیزات مورد نیاز دارد تا مردم و مسئولان بهتر آن را بشناسند. نباید فراموش کرد پیشرفت و توسعه در هر کشور بر پایه صنعت امیا می‌شود و پایه تکنولوژی و فناوری نیز به علوم پایه از جمله زمین‌شناسی مرتبط است.

♦ نسکوفایی و رشد همه علوم معدنی زحمات برخی افراد خاص است که در اصطلاح به‌عنوان پدر آن علم شناخته می‌شوند. به‌عنوان شما ایران، زمین‌شناسی خود را معدنی چه کسانی می‌دانند؟

سال ۱۳۳۸ سازمان زمین‌شناسی ایران نظر سازمان ممال و به حمت کارشناسان و متخصصان داخلی و خارجی تاسیس شد. افرادی در این عرصه وجود دارند که نامشان همیشه در یادها نمانی می‌شود. نام افرادی همچون دکتر اشتوکتین، پروفسور روتنر، دکتر سوسلی و عزیزیان همچون دکتر افتخارزاد، دکتر سیدامامی، مهندس نبوی، دکتر آقایی، دکتر پارس، دکتر زرعیان، دکتر درویش‌زاده، دکتر عبدالمکریم قریب و سورن دیگری، همواره با زمین‌شناسی ایران نمانی می‌شود و نامشان در زمین‌شناسی ایران همیشه زنده است. به نظر من، همه کسانی که در گذشته و در زمان حال در راه اعتلای این کشور در پر بار کردن علم زمین‌شناسی می‌کوشند، کمال تقدیر هستند و من نیز افتخار می‌کنم که شاگرد بسیاری از این نام‌آوران عرصه زمین‌شناسی کشور بودم.

♦ جایگاه زمین‌شناسی ایران در دیگر کشورها چگونه است و آیا علاقه‌ای برای استفاده از اطلاعات و دستاوردهای زمین‌شناسی ایران در دیگر کشورها وجود دارد یا خیر؟
زمین‌شناسی ایران بدون افرای فوق‌العاده است. از این منظر،

که سرن به کتورس‌های جهانی بزمیم و حضور کارشناسان و زمین‌شناسان ایرانی را در آنجا ببینید. برای مثال در سی‌وسومین کنگره بین‌المللی زمین‌شناسی در تروپ در مرداد ماه سال گذشته. سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور بسیار عالی درخشید و مقالات و پوسترهای ارائه شده بسیار قابل توجه بود و این موضوع از چشم کارشناسان و زمین‌شناسان خارجی نیز دور نماند. به خاطر دارم در کنگره لس‌آنجلس که زمین‌شناسان ایرانی به ایراد سخنرانی می‌روند، نشان کاملاً پر می‌شد و همه با نکت به مقالات گوش می‌دادند، زیرا می‌خواستند بدانند در زمین‌شناسی ایران چه می‌گذرد، و مباحث مطرح شده از سوی آنها را با مطالعات و دستاوردهای خود مقایسه می‌کردند. خوشبختانه فعالیت‌ها و دستاوردهای ایران در بخش زمین‌شناسی بسیار ارزنده است و در بسیاری از موارد همیای دیگر کشورها عمل کنند و علاقه کارشناسان بین متخصصان خارجی برای توسعه مناسبات دوجانبه با ایران وجود دارد. به خاطر فرهنگ مهمان‌نوازی که بین ما ایرانی‌ها وجود دارد، زمین‌شناسان خارجی بسیار مایلند که در بخش علوم زمین ایران به فعالیت بپردازند.

• رسیدن به نقطه مطلوب در علم زمین‌شناسی، نیاز به فعالیت‌ها، فرهنگ‌سازی و فراهم‌کردن امکانات و تجهیزات مورد نیاز دارد تا مردم و مسوولان بهتر آن را بشناسند.

• به عنوان یک زمین‌شناس با تجربه در مورد تفاوت موجود در دیدگاه یک زمین‌شناس و یک فرد عادی در زمان حضور در طبیعت، توضیحاتی ارائه فرمایید؟

فردی که دارای اطلاعات و دانش کافی در مورد مسائل زمین‌شناسی است، وقتی وارد طبیعت می‌شود محیط روی او کاملاً فراوان دارد. در درجه اول این فرد ارتباط بسیار خوبی با محیط اطراف خود برقرار می‌کند. حس و تکرک من این است که طبیعت با ما صحبت می‌کند و سرگشتند و خدایت خودش را برای ما بازگو می‌کند و وقتی انسان احساس کند نسبت به محیط اطراف خود تا این حد تفراف دارد، و با آن در ارتباط است و می‌تواند آن را بشناسد و زبان آن را درک کند، لذت فراوانی خواهد برد. حضور در طبیعت، ارتباطات و هویت پاک زمین‌شناسان را به فکر کردن عمیق وادار می‌کند و می‌تواند دست‌های موجود در آن سرگشتند خود را برای ما آسان‌ها بازگو می‌کند و از چگونگی تشکیل خود برای ما داستان‌هایی معنادار بیان می‌کند. اگر زبان طبیعت را به درستی بشناسیم آنها برای ما خواهند گفت که در چه محیطی تشکیل شده‌اند و شرایط آب‌وهوایی گذشته با بازگو می‌کند. به نظر من شایدهم صدای طبیعت اعصاب است که از طرف خداوند به یک زمین‌شناس صفا شده تا بتواند محیط اطراف خود را به راحتی بشناسد و با آن ارتباط بیشتری برقرار کند. انسان‌ها با این درک از محیط پیرامون خود و زمین زیر پایشان است که به شناخت مناسبی از خداوند و قدرت بی پایان او دست می‌یابند و پس می‌روند خلق جهان هستی با این همه پیچیدگی تنها از عهده او برمی‌آید و بزرگی و عظمت خلق جهان برایش منسل می‌شود و حکمت و دلیل فرستادن زمین را درک می‌کند.

• سخن آخر

از همه کسانی که مرا تا زمین به این نقطه باری کردند، کمال تشکر را دارم. دستیابی من به این نقطه، همان طور که قبلاً هم ذکر کرده‌ام در درجه اول مدیون توجه پروردگار و همچنین لطف انسانان بزرگوار و خاندان‌ام است. به خاطر همه موفقیت‌های که تاکنون کسب کرده‌ام، همواره خداوند را در کنار خود و به عنوان حامی و پشتیبان حس می‌کنم و همیشه سپاسگزار لطف او هستم.

• نظراتن درباره فعالیت‌های معدنی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور به عنوان منوطی بخش اکتشافات کشور چیست؟

معدن بخشی بسیار مهم در صنعت و اقتصاد هر کشور است. خوشبختانه ملی عالی‌های اخیر در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور و مدیریت اصولی آن توجه بسیار خوبی به بخش معدن کشور شده است. نباید فراموش کرد اقتصاد کشور وابستگی مستقیمی به منابع معدنی دارد و منابع معدنی نیز از معادن و ذخایر موجود در آن تعبیه می‌شود. اگر بتوانیم بخش معدن خود را بیشتر از گذشته تولید کنیم از اقتصاد لنگ‌محصن‌یافته به نفع رهایی خواهیم یافت. باید سعی کنیم معادن را نیز وارد عرصه تولیدات ناخالص ملی کنیم و سهم آن را نسبت به آنچه امروزه مشاهده می‌شود، افزایش دهیم. خوشبختانه طی سال‌های اخیر به کمک روش‌های بسیار نوین اکتشافی در سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور روند رو به رشدی در این بخش مشاهده شده و کارشناسان و زمین‌شناسان بیشتر و بهتر از گذشته به شناخت ذخایر فراوان کشورمان پرداخته‌اند.

• به نظر شما برای فرهنگ‌سازی و ارتقای دانش عمومی مردم در مورد علم زمین‌شناسی چه باید کرد؟

رسانه ملی و مطبوعات بهترین ناشران را در این زمینه خواهند داشت. با تعامل سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور با این بخش‌ها، می‌توان به این هدف دست یافت. همان‌طور که می‌دانیم تلویزیون نقش بسیار سازنده‌ای در آموزش علوم به افراد در سنین مختلف دارد. اگر ما بتوانیم به نحو صحیح در بخش علوم زمین کشور، برنامه‌سازی کنیم، به‌طور یقین نسبت به گذشته موفق‌تر عمل خواهیم کرد. از سوی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باید نسبت به تهیه چنین دروس زمین‌شناسی در کشور تجدیدنظر کند. همچنین خانواده‌ها و مدارس از همان ابتدا باید در مورد آگاهی‌بخشی و آموزش به کودکان در مورد مسایل علوم زمین تلاش بیشتری داشته باشند. باید به خاطر داشته باشیم